

#regiondalarna

Nya patientavgifter för hjälpmedel 1 januari 2023

Implementeringsprocessen - frågor och svar

Nya patientavgifter för hjälpmedel kopplat till högkostnadsskydd i Dalarna.

Den 1 januari 2023 införs i Dalarna nya patientavgifter för hjälpmedel kopplat till ett högkostnadsskydd. Avgifterna och högkostnadsskyddet gäller inom både kommun och region.

Kort bakgrund.

Hösten 2019 fick Dalarnas Hjälpmedelscenter i uppdrag av Hjälpmedelsnämnden, utifrån regionplanen, att genomföra en översyn av patientavgifter för hjälpmedel och särskilt utreda möjligheten till högkostnadsskydd.

Översynen gällde de hjälpmedel som hanteras av Dalarnas Hjälpmedelscenter och som är avgiftsbelagda i samband med utprovning.

Målsättningen med översynen var att patientavgifterna för hjälpmedel är jämlika, lätta att förstå och administrera samt kostnadnytt effektiva för individ och samhälle.

Med patientavgift för hjälpmedel menas den avgift som brukaren betalar i samband med utprovning av ett hjälpmedel. Exempelvis betalar den enskilde idag en avgift på 500 kr i samband med utprovning av en hörapparat och 150 kr i samband med utprovning av en elrullstol.

Arbetsprocess

Översynen startade 1 januari 2020 och pågick till september 2021 då ett förslag till ändrade avgifter antogs av Hjälpmedelsnämnden för att därefter gå ut på remiss. Remissförfarandet pågick under oktober-december 2021 och sammanställdes i januari 2022. Utifrån detta presenterades det slutliga förslaget för Hjälpmedelsnämnden i mars 2022 som då fattade beslut om rekommendation. Beslutsprocessen i regionfullmäktige och samtliga kommunfullmäktige påbörjades under våren 2022.

Slutligt förslag för patientavgifter för hjälpmedel:

Samma avgift 250 kr för alla hjälpmedel som omfattas av översynen, kopplat till ett högkostnadsskydd på 1150 kr (följer samma index som för öppenvård i RD) gemensamt region och kommun

I månadskiftet september/oktober 2022 gavs klartecken att påbörja implementeringsprocessen av det nya förslaget då regionfullmäktige och samtliga kommuner beslutat för förslaget med målsättningen att avgifterna ska börja gälla från och med den 1 januari 2023.

Implementeringsprocessen – frågor och svar

Vilka hjälpmedel är det som omfattas av ändringen?

Egentligen är det ganska enkelt när det gäller avgiftssättningen. Det är ingen förändring från idag vad gäller vilka hjälpmedel som omfattas. Det rör sig bara om en ändring vad gäller kronor och ören. Där man till exempel i dag tar en patientavgift för hjälpmedel på 150 kr i samband med utprovning höjs avgiften till 250 kr från 1 januari 2023. Inga hjälpmedelsgrupper har lagts till eller dragits ifrån.

De hjälpmedel som idag är avgiftsfria kommer att fortsätta vara det den 1 januari 2023 och ingen förändring kommer att ske för de hjälpmedelsgrupper som är belagda med en så kallad egenavgift; exempelvis cyklar.

Berörs abonnemangsavgiften på särskilda boenden?

Den abonnemangsavgift på 50 kr för hjälpmedel som vissa kommuner har infört på särskilda boenden enligt tidigare rekommendation berörs inte. Den blir kvar som tidigare i de kommuner man valt den taxan.

Vad innebär avgiftsändringen för brukaren?

För brukaren innebär det att de hjälpmedel som är belagda med en patientavgift i samband med utprovning är densamma; 250 kr.

- De hjälpmedel som idag har en avgift på 150 kr, t ex manuell rullstol och kognitiva hjälpmedel, får från 1 januari 2023 en avgift på 250 kr.
- Hörapparater som idag har en avgift på 500 kr per hörapparat får en avgift på 250 kr per par från och med 1 januari 2023.
- För CPAP/APAP som tidigare var belagda med en månadsavgift på 150 kr ändrades avgiften till 250 kr i samband med utprovning redan 1 januari 2022 efter ett politiskt beslut.

Hur fungerar högkostnadsskyddet?

Kommer högkostnadstaket att vara 1150 kr?

Det är beslutat att högkostnadstaket för hjälpmedel ska följa samma index som högkostnadstaket för öppenvården. Under hösten har det nu fattats beslut att högkostnadstaket för öppenvård ska höjas till 1300 kr. Därmed kommer högkostnadstaket för hjälpmedel att bli 1300 kr.

Stödsystemet

Möjliggörandet av ett högkostnadsskydd för hjälpmedel, gemensamt för kommun och region, har haft sina utmaningar. Lösningen blev att koppla hjälpmedel till det befintliga stödsystemet eFrikort som används av regionen inom öppensjukvården och det har krävt specifika utvecklingsinsatser.

Det rör sig om ett relativt enkelt system i form av en applikation där den som registrerar avgiften loggar in med SITHs (eID) kort.

Ett urval avgiftshandläggare från kommun och region har under hösten testat systemet med syftet att tillsammans med leverantören göra systemet så användarvänligt som möjligt. I mitten av november avslutades testperioden då systemet ansågs färdigutvecklat för användning.

Projektledningen tillhandahåller information om vad som krävs av verksamheten för användandet av tjänsten eFrikort, "Förutsättningar att använda tjänsten eFrikort" samt förmedling av handbok för användandet av eFrikort.

Länk till introduktionsfilm av systemet:

<https://confluence.cgiostersund.se/display/EFP/Webbaserad+utbildning+eFrikort+3.1>

Ska varje enskild kommun upprätta ett PuB-avtal?

Ja, varje kommun behöver upprätta ett PuB-avtal mellan sig och leverantören för eFrikort-tjänsten CGI. Region Dalarna utgår från PuB-avtalsmallen som SKR tillhandahåller.

Integrationer – möjliggörande av effektivare administration

Integrationer med befintliga verksamhetssystem för att göra administrationen av högkostnadsskydd ännu enklare kan bli aktuellt i ett senare skede. Projektledningen ansvarar för att arbeta fram ett förutsättningskapande informationsmaterial i form av dokumentation för IT och

systemintegrationer medan kommunerna ansvarar för själva integrationsarbetet och direktkontakt med leverantör.

Vad innebär högkostnadsskyddet för brukaren?

Högkostnadsskyddet innebär att det finns en gräns för hur mycket brukaren behöver betala i patientavgift för hjälpmedel under en period på tolv månader. När brukaren har betalat sammanlagt 1300 kronor på mindre än tolv månader får hen ett frikort. Frikortet talar om att hen inte behöver betala mer under resten av den tolv månadersperioden, räknat från sitt första besök. Brukaren behöver inte samla stämplor för frikort. Det sköts med automatik av systemet som också meddelar när frikort uppnåtts.

Det gemensamma högkostnadsskyddet för kommun och region innebär också att en brukare som får en rollator utprovad i sin kommun och hörapparater utprovade inom regionen får sina avgifter registrerade i samma högkostnadskort.

Organisation för implementeringsprocessen

På uppdrag av Hjälpmedelsnämnden tillsattes en styrgrupp, arbetsgrupp och processledare för att ansvara för det övergripande arbetet med implementeringsprocessen. Deltagarna är i stort sett desamma som under hela perioden översynen pågått. Till styrgruppen har tillkommit en IT-strateg som representerar kommunen samt en förvaltningsledare från Region Dalarna. Löpande konsulteras verksamhetsnära ledare och medarbetare från kommun och region.

För implementeringsarbetet i respektive kommun samt berörda förvaltningar/enheter inom regionen har implementeringsansvariga utsetts. I de flesta kommuner har fler personer utsetts där någon representerar avgiftshandläggare och någon det patientnära arbetet med hjälpmedelshantering. Den huvudsakliga dialogen i implementeringsprocessen sker mellan projektledning och implementeringsansvariga

Mer information, som till exempel rapporter från hela översynen, finns på Hjälpmedel Dalarnas hemsida

[Hjälpmedel - Region Dalarna](#)

Borlänge, november 2022

Katarina Nordin Kajblad
Processledare ÖPAH (Översyn patientavgifter för hjälpmedel)
Dalarnas Hjälpmedelscenter, Region Dalarna
katarina.nordinkajblad@regiondalarna.se
0243-497664

Miro Voutilainen
Förvaltningsledare, Region Dalarna
miro.voutilainen@regiondalarna.se
079-060 87 79